

ภาษาไทย

หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

นายมานพ สอนศิริ

รศ.ดร.สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์

นางเจลา อรุณรัตน์

ผู้ตรวจ

ดร.กฤษทิรา บุญเลี้ยง

นางสาวสุธาทิพย์ พัทธนาวิ

นายอภิชาตฤต อินทหอม

บรรณาธิการ

นางสาวสุนนา เขียนนิล

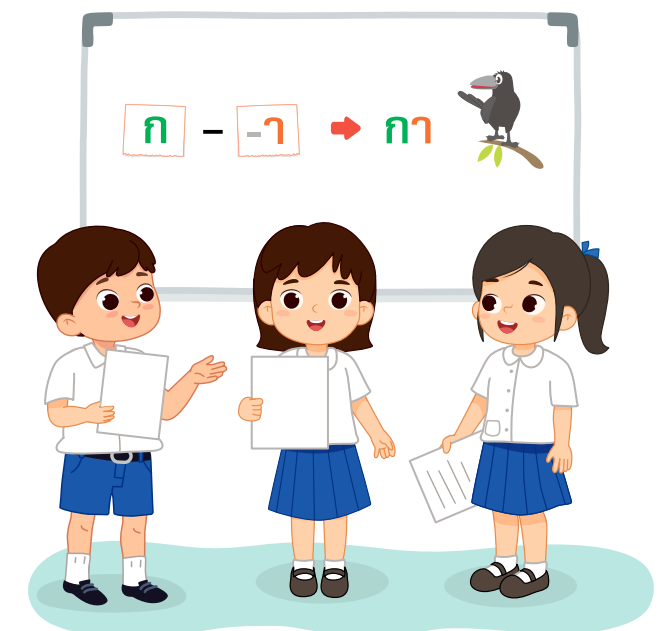
ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๘

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวนพิมพ์ ๒๐,๐๐๐ เล่ม

ISBN : 978-616-606-147-5

รหัสสินค้า ๑๒๑๑๐๑๐

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ป.๒ เล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยดำเนินการจัดทำให้สอดคล้องตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ ส่งเสริมความรู้ด้านหลักภาษาไทย เพื่อให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง และมีทักษะการใช้ภาษาสื่อสารอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ป.๒ เล่มนี้มี ๑๐ หน่วยการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย

๑. เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วย กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียนว่า เมื่อเรียนจบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ต้องบรรลุมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรข้อใดบ้าง โดยจัดทำตัวชี้วัดระหว่างทางเป็นตัวอักษรสีดำ และตัวชี้วัดปลายทางเป็นตัวอักษรสีฟ้า เพื่อสะดวกต่อการใช้งาน

๒. แนวคิดสำคัญ แก่นเรื่องเพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจก่อนอ่านเรื่อง

๓. เนื้อหา ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนออย่างเหมาะสมกับการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น และมีบทอ่านเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน

๔. กิจกรรม มีหลากหลายรูปแบบให้ผู้เรียนปฏิบัติ แบ่งเป็น

๑) กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

๒) กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มุ่งหมายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และสื่อสารจริง สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสุขในการเรียนรู้ พร้อมทั้งจะพัฒนาการเรียนรู้จนเต็มศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ รวมถึงได้ฝึกสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนในขณะปฏิบัติกิจกรรม และบรรลุสมรรถนะสำคัญทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คณะผู้เรียบเรียงจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ป.๒ เล่มนี้ จะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่อำนวยความสะดวกต่อการเรียน ภาษาไทย เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกประการ

คณะผู้เรียบเรียง

คำชี้แจง การใช้สื่อ

การใช้หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ป.๒ ประกอบการเรียนการสอนให้สัมฤทธิ์ผลสูงสุดตามมาตรฐานตัวชี้วัดและสมรรถนะสำคัญ ควรทำความเข้าใจองค์ประกอบของหนังสือเรียน ดังนี้

คำถามหน้าหน่วยการเรียนรู้

คำถามกระตุ้นความคิด ก่อนเข้าสู่บทเรียน

มาตรฐานตัวชี้วัด

ระบุตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วย

กำหนดระดับความรู้ ความสามารถของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้

แนวคิดสำคัญ

แก่นความรู้ที่เป็นความเข้าใจ คงทนติดตัวผู้เรียน

กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้

นำเข้าสู่บทเรียนโดยใช้การกระตุ้น ความสนใจ และประเมินผลก่อนเรียน

เนื้อหา

ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช ๒๕๕๑ นำเสนอโดยใช้แผนภาพ
แผนภูมิ ตาราง เหมาะสมกับการเรียนการสอน

หลักภาษา **น่ารู้**

อักษรไทย

อักษรไทย คือ ตัวหนังสือที่ใช้เขียนแทนเสียง
ในภาษาไทย เพื่อใช้ในการพูดหรือการเขียน

อักษรไทยมี ๔ ชนิด คือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
และตัวเลขไทย

พยัญชนะ

สระ

วรรณยุกต์

ตัวเลขไทย

ตัวอย่าง

ข้อความที่มีพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวเลขไทย

ไก่ ๓ ตัว
รองเท้า ๑ คู่

๖

คิวอาร์โค้ด (QR Code)

สื่อดิจิทัลสำหรับการ
การเรียนรู้

๑. พยัญชนะ มี ๔๔ ตัว ดังนี้

ก	ข	ค	ฅ
ด	ถ	ท	ธ
น	บ	ป	ผ
ฝ	พ	ฟ	ภ
ม	ย	ร	ล
ว	ศ	ซ	ส
ห	ฬ	อ	ฮ

๗

กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้
รวบยอดและประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน
ตัวชี้วัดประจำหน่วยการเรียนรู้ และบรรลุ
สมรรถนะสำคัญ

กิจกรรม

การเรียนรู้เชิงรุก

ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังต่อไปนี้

๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน จากนั้นให้นักเรียนเขียนชื่อเล่น
ของสมาชิกกลุ่มทุกคนลงในสมุด พร้อมระบุตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของทุกคน
ตามตัวอย่าง

ชื่อ	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์
ฟ้า	ฟ	-า	-

๒. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อการพูด จากนั้นให้นักเรียนออกมา
พูดตามหัวข้อที่จับสลากอย่างมีมารยาท

หัวข้อการพูด มีดังนี้

- พูดทักทายทุกคนในแกล้ง
- พูดแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
- พูดได้ออกกับเพื่อน เรื่องไปเที่ยว
- พูดขอความช่วยเหลือจากเพื่อน
- พูดเล่าเรื่องที่ตนเองชอบ

โดยครูสังเกตการตอบคำถามและบันทึกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดให้นักเรียน
ดูเป็นตัวอย่างบนกระดาน

๓. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดในแต่ละหัวข้อ

๑๗

รู้ไว้ใช้ถูกต้อง

เกร็ดความรู้
ทางภาษา
เพื่อนำไปสื่อสาร
ได้ถูกต้อง

คำที่มีตัวสะกดในแม่เกย

จ่าย	เจย	ด้าย	ค้าย	ฝ้าย
เมื่อย	รวย	ลอย	รอย	อ้อย

ตัวอย่าง ด้าย สะกดว่า ดอ-อา-ยอ-ดาย-ไมโท-ด้าย

รู้ไว้ใช้ถูกต้อง

คำที่มีตัวสะกดในแม่เกย มี ๒ เป็นตัวสะกดเพียงตัวเดียว ส่วนคำที่ประสม
กับสระ -ะ เช่น เหยย เขย ไม่ใช่คำที่อยู่ในแม่เกย เพราะ ตัว ย ในสระ
-ะ เป็นสระ ไม่ใช่ตัวสะกด

คำที่มีตัวสะกดในแม่เกว

แก้ว	คว	เคียว	แคว	แมว
เร็ว	ว้าว	ส้าว	อ้าว	เอว

ตัวอย่าง ว้าว สะกดว่า วอ-อา-วอ-วาว-ไมเอก-ว้าว

รู้ไว้ใช้ถูกต้อง

คำที่มีตัวสะกดในแม่เกว มี ๖ เป็นตัวสะกดเพียงตัวเดียว ส่วนคำที่
ประสมกับสระ -ะ เช่น บัว ครัว ไม่ใช่คำที่อยู่ในแม่เกว เพราะ ตัว ว ในสระ -ะ
เป็นสระ ไม่ใช่ตัวสะกด

๔๑

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

อักษรไทยใจχαν

สวัสดีเพื่อนใหม่
อักษรไทย
การพูดในโอกาสต่างๆ
มารยาทในการพูด
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๑
๓
๖
๑๒
๑๖
๑๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

ประสมคำพูดทำได้

เด็กเอ๋ย...เด็กดี
การประสมคำ และการสะกดคำ
การคิดลายมือ
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๑๘
๒๐
๒๓
๒๗
๓๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

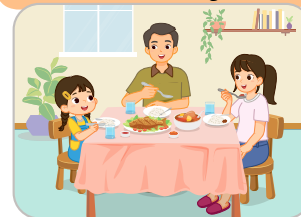

ตัวสะกดจดจำไว้

สุขภาพดี ชีวิตมีสุข
มาตราตัวสะกด
การฟังคำสั่งและคำแนะนำ
มารยาทในการฟัง
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๓๓
๓๔
๓๘
๔๕
๔๖
๔๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

ผันวรรณยุกต์สนุกสนาน

มีน้ำใจ แบ่งปัน
วรรณยุกต์
การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๔๘
๕๐
๕๓
๖๐
๖๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

คำควบกล้ำและอักษรนำ

ครอบครัวของหมีน้อย
คำควบกล้ำ
คำที่มีอักษรนำ
การตั้งคำถามและตอบคำถาม
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๖๔
๖๖
๗๐
๗๔
๗๘
๘๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖

ร และ การันต์ ธรรมชาติ

ความรู้มืออยู่รอบตัวเรา
คำที่มี ร
ตัวการันต์
การเขียนเรื่องจากประสบการณ์
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๘๑

๘๓

๘๗

๘๘

๙๐

๙๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗

ความหมายของคำจดจำไว้

เล่นกับเพื่อน
คำและความหมายของคำ
บทร้องเล่น
การดู
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๙๒

๙๔

๙๗

๙๙

๑๐๐

๑๐๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘

คำคล้องจองต้องศึกษา

ไก่แจ้ของนิชา
คำคล้องจอง
บทอาขยาน
การเลือกอ่านหนังสือ
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๑๐๒

๑๐๔

๑๐๗

๑๐๘

๑๑๐

๑๑๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

เรียนรู้เรื่องประโยค

กระเป๋าเงินที่เก็บได้
ประโยค และการแต่งประโยค
การเขียนเรื่องตามจินตนาการ
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๑๑๓

๑๑๕

๑๑๙

๑๒๔

๑๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐

ภาษาไทย ภาษาไทยถิ่น

ในห้องสมุดโรงเรียน
ภาษาไทยมาตรฐาน และภาษาไทยถิ่น
การคาดคะเนเหตุการณ์
และการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

๑๒๗

๑๒๙

๑๓๓

๑๓๕

๑๓๕

๑๓๗

บรรณานุกรม ๑๓๘

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

อักษรไทยไฉงาน

เพื่อนเพื่อน ?
ในชั้นเรียนของเรา
ชื่ออะไรกันบ้างนะ

สวัสดีค่ะ

สวัสดีค่ะ

เป้าหมายการเรียนรู้ประจำหน่วยที่ ๑

เมื่อเรียนจบหน่วยนี้ ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถต่อไปนี้

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

- บอกความหมายของคำ และข้อความจากเรื่องที่อ่านได้ (มฐ. ท ๑.๑ ป.๒/๒)
- บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทยได้ (มฐ. ท ๔.๑ ป.๒/๑)
- พูดแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีมารยาทในการพูด (มฐ. ท ๓.๑ ป.๒/๕, ป.๒/๗)
- พูดเล่าเรื่องจากการอ่าน ฟัง หรือดูได้ (มฐ. ๓.๑ ป.๒/๒)

ตัวชี้วัดปลายทาง

- อ่านออกเสียงคำ ข้อความ และเรื่องสั้นๆ ได้ถูกต้อง (มฐ. ท ๑.๑ ป.๒/๑)
- พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ (มฐ. ท ๓.๑ ป.๒/๖)

แนวคิดสำคัญ

การเรียนรู้เรื่องการอ่านและเขียนอักษรไทยให้ถูกต้อง ทำให้มีพื้นฐานในการอ่านและเขียนคำ สามารถนำไปพูดหรือเขียนสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลากหลาย

กิจกรรม นำสู่การเรียนรู้

ตามหาอักษรไทย
ที่ซ่อนอยู่ในภาพ
แล้วร่วมกันบอกว่า
มีอักษรไทยอะไรบ้าง

วรรณกรรม **หน้าอ่าน**

สวัสดีเพื่อนใหม่

วันนี้เป็นวันแรกของการเปิดภาคเรียนที่ ๑ เด็กทุกคน
ดีใจที่ได้เรียนชั้นใหม่ ได้พบเพื่อน และครูประจำชั้นคนใหม่

ณิชาและพอใจต่างมาถึงโรงเรียนแต่เช้า เด็กทั้งคู่
เป็น**เพื่อนสนิท**กัน ณิชาเห็นพอใจกำลัง**ทักทาย**เพื่อนใหม่
จึงเข้าไปทักทายเพื่อนใหม่บ้าง

อารีบอกเพื่อนใหม่ทั้งสองคนว่า พ่อและแม่ของเธอ
ต้องย้ายมาทำงานที่กรุงเทพมหานคร อารีจึงต้องย้าย
โรงเรียนมาเรียนที่กรุงเทพมหานครตามพ่อและแม่

นิชาและพอใจเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒/๑ ทั้งคู่หนึ่งอยู่ใกล้กัน เมื่อถึงเวลาเรียน ครูท่านหนึ่งเดินเข้ามาในห้อง โดยมีอารีเดินตาม นิชาเป็นผู้นำเพื่อนกล่าวสวัสดี จากนั้นครูก็พูดแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก และบอกให้อารีพูด**แนะนำ**ตัวให้เพื่อนทุกคนรู้จักด้วย

สวัสดีคะนักเรียนชั้น ป.๒/๑ ทุกคน ครูชื่อ แก้วตา มาลัยทอง คะ ครูเป็นครูประจำชั้น ของพวกเธอคะ

ส่วนนี่คือเพื่อนใหม่ของพวกเธอ แนะนำตัวเองให้เพื่อนทุกคนรู้จักเลยคะ

สวัสดี ฉันชื่ออารี หรือจะเรียกว่าจ๊ีบก็ได้

ยินดีที่ได้รู้จัก ทุกคนนะคะ

ครูแก้วตากล่าวชมอารีว่า พูดทักทายและแนะนำตัวเองได้ดี คือ พูดคำว่า **สวัสดี** และพูดด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม แสดงถึง**มิตรภาพ**อันดี จากนั้นครูแก้วตาก็นำให้นักเรียนแต่ละคนพูดแนะนำตัวเองบ้าง เพื่อให้ครูและอารีรู้จัก แล้วจึงเริ่มการเรียนการสอน

คำศัพท์ **น่ารู้**

ทักทาย

อ่านว่า ทัก-ทาย

ได้ถามถึงความเป็นอยู่
อย่างเป็นกันเอง

ภาคเรียน

อ่านว่า พาก-เรียน

ช่วงเวลาที่โรงเรียน
เปิดทำการสอน

แนะนำ

อ่านว่า แนะนำ

บอกให้รู้จักกันตามธรรมเนียม

มิตรภาพ

อ่านว่า มิตร-ระ-พาบ

ความเป็นเพื่อน

เพื่อนสนิท

อ่านว่า เพื่อน-สะ-หนิด

เพื่อนที่ใกล้ชิดกัน ชอบพูดคุย
และทำสิ่งต่างๆด้วยกัน

สวัสดี

อ่านว่า สะ-หวัด-ดี

คำทักทายที่ใช้พูด
เมื่อพบหรือจากกัน

มา**ดู**กันว่า คำเหล่านี้ใช้อย่างไร

ภาคเรียน

วันนี้เป็นวัน
เปิด**ภาคเรียน**ที่ ๑

แนะนำ

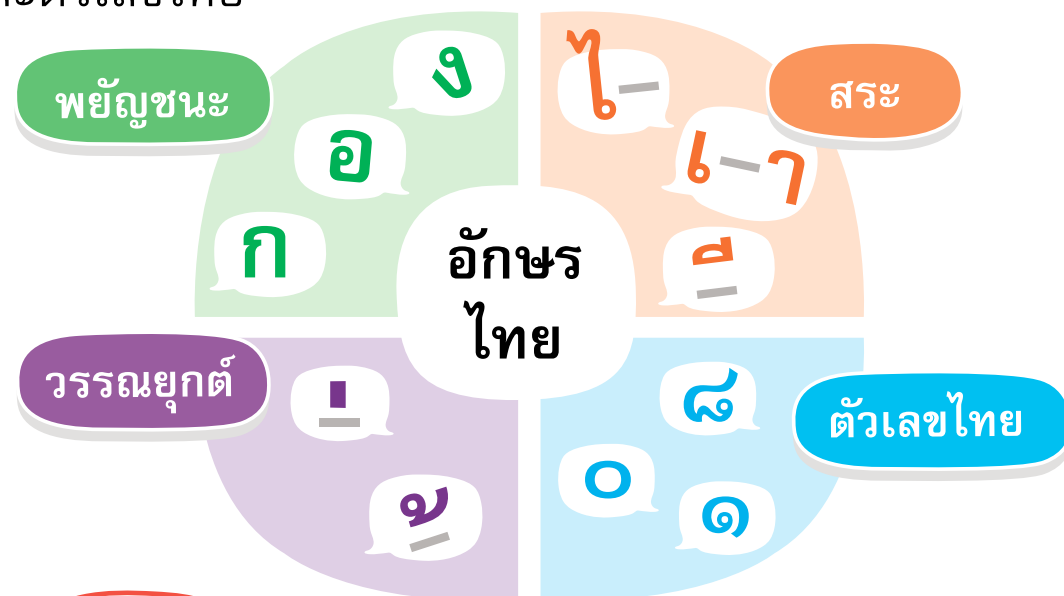
ครู**แนะนำ**เพื่อนใหม่
ให้ฉันรู้จัก

เพื่อนสนิท

บอยและเจน
เป็น**เพื่อนสนิท**กัน

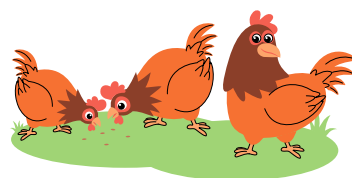

อักษรไทยมี ๔ ชนิด คือ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์
และตัวเลขไทย

ตัวอย่าง

ข้อความที่มีพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวเลขไทย

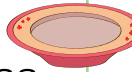

ไก่ ๓ ตัว

รองเท้า ๑ คู่

๑. พยานชนะ มี ๔๔ ตัว ดังนี้

ก กอ 	ข ขอ	ช ชอ	ค คอ
ค คอ	ฆ คอ	ง งอ	จ จอ
ฉ ฉอ 	ช ชอ	ซ ซอ 	ฌ ชอ
ญ ยอ	ฎ ตอ	ฏ ตอ	ฐ ถอ
ท ทอ	ฒ ทอ	ณ นอ	ด ตอ
ต ตอ 	ถ ถอ	ท ทอ	ธ ทอ
น นอ	บ บอ 	ป ปอ	ผ ผอ
ฝ ผอ	พ พอ	ฟ ฟอ	ภ พอ
ม มอ	ย ยอ	ร รอ	ล ลอ
ว วอ 	ศ สอ	ษ สอ	ส สอ
ห หอ	ฬ ลอ 	อ ออ	ฮ ฮอ

 แทน อ่านออกเสียงว่า

การอ่านออกเสียง
พยัญชนะ

๒. สระ มี ๓๒ เสียง ดังนี้

สระเสียงสั้น มี ๑๘ เสียง

อะ

อิ

เอะ

โอะ

เออะ

เอ็อะ

ฤษ

อำ

ไอะ

อึ

อุ

แอะ

เอะ

เอ็ยะ

อัวะ

ฤษ

ไอะ

เอา

สระเสียงยาว มี ๑๔ เสียง

อา

อือ

เอ

โ

เออ

เอื้อ

รือ

อึ

อุ

แ

ออ

เอ็ย

อัว

ลือ

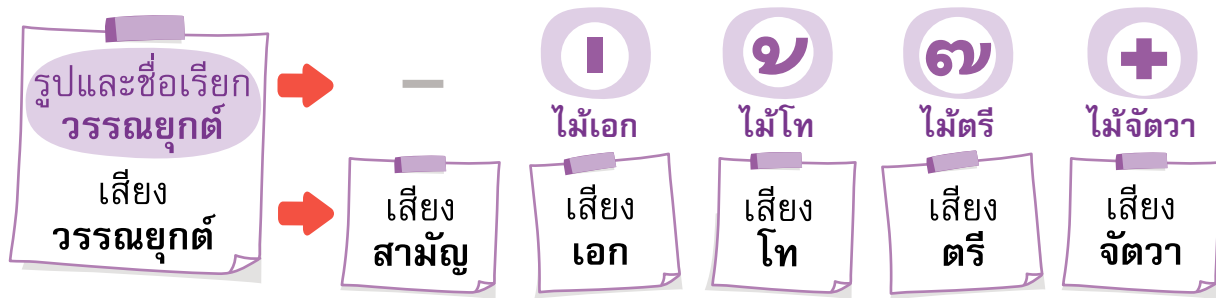
ชื่อของเพื่อนเพื่อนมีสระตัวไหนบ้างครับ

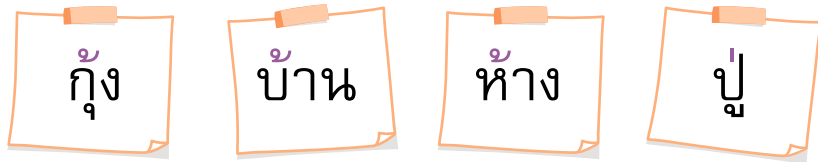
การอ่านออกเสียง
สระ

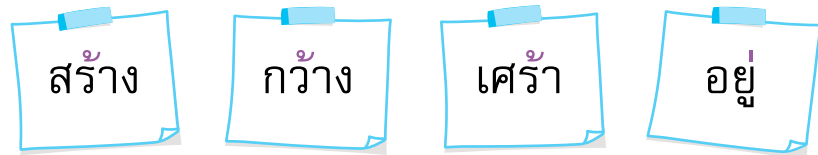
๓. วรรณยุกต์ มี ๔ รูป ๕ เสียง ดังนี้

การเขียนรูปวรรณยุกต์ จะเขียนไว้บนพยัญชนะต้นของพยางค์หรือคำ เช่น

แต่ถ้าพยางค์หรือคำนั้นมีพยัญชนะต้น ๒ ตัว ให้เขียนรูปวรรณยุกต์ไว้บนพยัญชนะต้นตัวที่สอง เช่น

ตัวอย่าง

คำที่มีรูปวรรณยุกต์

ไ้ ง่าย ไซ้
ป่า แม่

โตะ เก่ แป๊ะ
เจ้ โปะะ

กล้า พร้อม ม้า
ยาย ไกล้

เก๋ โอ๋ ดี
ปู่ เตียว

๔. ตัวเลขไทย เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้แทนจำนวนนับ

มี ๑๐ ตัว คือ

ตัวอย่าง

การใช้ตัวเลขไทย

วันพุธ ที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ฉันมาถึงโรงเรียนเวลา ๐๗.๓๐ นาฬิกา

พี่เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔/๑

ข้าวแกงจานนี้ราคา ๔๐ บาท

เลข ๑ ถ้าอยู่ท้ายจำนวนนับตั้งแต่ ๒ หลักขึ้นไปให้อ่านว่า เอ็ด เช่น ๑๑ อ่านว่า สิบเอ็ด ๑๐๑ อ่านว่า หนึ่งร้อยเอ็ด

การพูดในโอกาสต่างๆ

การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง ซึ่งการพูดที่ดีจะทำให้เกิดมิตรต่อกัน การพูดจึงเป็นทักษะการสื่อสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน การพูดในโอกาสต่างๆ มีดังนี้

ทุกคนคิดว่า หลักการพูดในโอกาสต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างไรบ้างครับ

๑. การพูดทักทาย คือ การพูดเมื่อพบกัน ควรใช้ภาษาที่สุภาพ

๒. การพูดแนะนำตัว

คือ การพูดเมื่อเราเข้ากลุ่มกับเพื่อนใหม่ ควรเริ่มด้วยการพูดทักทาย แล้วจึงพูดแนะนำตัว โดยใช้ภาษาที่สุภาพ

๓. การพูดสนทนาโต้ตอบ คือ การพูดเพื่อสื่อสารระหว่างบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. พูดด้วยภาษาสุภาพ ไม่พูดห้วนหรือใช้คำหยาบ
๒. ไม่พูดเพียงฝ่ายเดียว ควรเปิดโอกาสให้คู่สนทนาได้พูดบ้าง
๓. ไม่พูดโอ้อวดหรือพูดทับถมอีกฝ่ายหนึ่ง

ในการพูดสนทนาโต้ตอบ จะมีทั้งการพูดตอบรับหรือพูดปฏิเสธหรือคำถาม เราจึงควรเลือกใช้คำพูดให้เหมาะสม

๔. การพูดขอร้อง และการพูดขอความช่วยเหลือ
คือ การพูดที่ต้องการให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ควรใช้ภาษา
ที่สุภาพ

ในการพูดขอร้อง และพูดขอความช่วยเหลือ
มักใช้คำว่า ช่วย โปรด หรือกรุณา อยู่หน้าประโยค

เมื่อผู้ฟังปฏิบัติตามที่พูดขอร้องแล้ว
ควรกล่าวคำขอบคุณทุกครั้ง เพราะเป็นมารยาทในการพูด

๕. การพูดแสดงความคิดเห็น คือ การพูดเพื่อแสดง
ความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องที่ได้ฟัง อ่าน หรือดู มีข้อ
ควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. พูดแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง
๒. พูดด้วยภาษาสุภาพ ไม่พูดห้วนหรือใช้คำหยาบ

๖. การพูดเล่าเรื่อง คือ การพูดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ฟัง
อ่าน หรือดูให้ผู้ฟังทราบ เช่น เล่านิทาน เล่าประสบการณ์
มีหลักในการพูด ดังนี้

๑. เตรียมเรื่องที่จะเล่าเค้าโครงเรื่อง และลำดับเนื้อเรื่องก่อน-หลัง
๒. เริ่มต้นเล่าเรื่องตามลำดับที่เตรียมไว้ ซึ่งในขณะที่เล่าเรื่องไม่ควรเล่าเรื่องอื่นแทรก เพราะอาจทำให้ผู้ฟังสับสนได้
๓. เมื่อเล่าเรื่องจบแล้วจึงพูดแสดงความคิดเห็นของตนเองประกอบได้

มารยาทในการพูด

มารยาทในการพูด

ควรปฏิบัติ ดังนี้

ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล
ไม่พูดจากระชอกโฮกฮาก

กล่าวคำขอโทษเมื่อพูดผิด
และกล่าวคำขอบคุณ
เมื่อได้รับคำชมเชย

ใช้คำลงท้ายให้เหมาะสม เช่น
เด็กผู้หญิงใช้คำลงท้ายว่า ค่ะ คะ
เด็กผู้ชายใช้คำลงท้ายว่า ครับ

ใช้ถ้อยคำสุภาพ ไพเราะ
เหมาะสมกับกาลเทศะ

ไม่พูดในขณะที่มีอาหารอยู่ในปาก
และไม่พูดข้ามศีรษะของผู้อื่น

ไม่พูดแทรกในขณะที่
ผู้อื่นกำลังพูดอยู่

นักเรียนเข้าใจ
การบ้านข้อนี้ไหมคะ

ไม่แสดงกิริยาท่าทาง
ที่ไม่เหมาะสมขณะพูด
เช่น หาว เรอ แลบลิ้น

เข้าใจครับ

เข้าใจค่ะ

การเรียนรู้เชิงรุก

สมรรถนะสำคัญสำหรับผู้เรียน

- ☒ การสื่อสาร
☒ การคิด
☐ การแก้ปัญหา
☐ การใช้ทักษะชีวิต
☐ การใช้เทคโนโลยี

ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน จากนั้นให้นักเรียนเขียนชื่อเล่นของสมาชิกกลุ่มทุกคนลงในสมุด พร้อมระบุตัวอักษรที่อยู่ในชื่อของทุกคนตามตัวอย่าง

ชื่อ	พยัญชนะ	สระ	วรรณยุกต์
ฟ้า	ฟ	-า	๒

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อการพูด จากนั้นให้นักเรียนออกมาพูดตามหัวข้อที่จับสลากได้อย่างมีมารยาท

หัวข้อการพูด มีดังนี้

- พูดทักทายทุกคนในตอนเช้า
- พูดแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
- พูดโต้ตอบกับเพื่อน เรื่องไปเที่ยว
- พูดขอความช่วยเหลือจากเพื่อน
- พูดเล่าเรื่องที่ตนเองชอบ

โดยครูสาธิตการสอบถามและบันทึกข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนดให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่างบนกระดาน

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดในแต่ละหัวข้อ